

Política i realitat

La distància entre les promeses electorals i la realitat va paraitzar França al desembre. Però aquest sembla un fenomen assumit pels usos democràtics occidentals.

La recent desaparició de François Mitterrand ha servit, entre moltes altres coses, per rememorar les immenses esperances que la seva primera elecció com a president de la República, el 10 de maig de 1981, va despertar en la major part de la societat francesa. Les "Cent proposicions per a França" en què es fonamentaven els arguments de "la força tranquil·la" havien il·lusionat una societat francesa àvida de canviar cap a algun lloc.

A continuació, el mateix record porta a evocar la decepció de les esperances, la desil·lusió: allò que, des d'un punt de vista pragmàtic o cínic —deixo al criteri del lector la tria de l'adjectiu—, se sol conèixer com "tornada a la realitat". La reelecció de Mitterrand, set anys després, va tenir molt menys de *màgica*: la "realitat" era present en el discurs amb què, sota l'eslògan de "La generació Mitterrand", el candidat s'enfrontava al rival i primer ministre, Jacques Chirac. Set anys de mandat i una cohabitació de vint-i-quatre mesos no propiciaven les floritures imaginatives ni en els electors ni en els candidats.

Ara fa tot just nou mesos, la història de Chirac en les eleccions presidencials va despertar unes eufòries que, si no s'és massa primmirat amb els matisos, es va assemblar força a aquell esclat de joia del 1891 a la Bastilla. El candidat guanyador, obligat a oferir un programa "original", diferent al del seu rival del mateix partit, Édouard Balladur, al del candidat socialista, Lionel Jospin, i prudentment lluny de la demagògia cavernària i populista de Jean-Marie le Pen,

va obsequiar les oïdes dels votants dient-los exactament el que volien sentir ("la política no és l'art d'allò que és possible: és fer possible allò que és necessari", repetia). La versemblança, en aquest context, podia esperar.

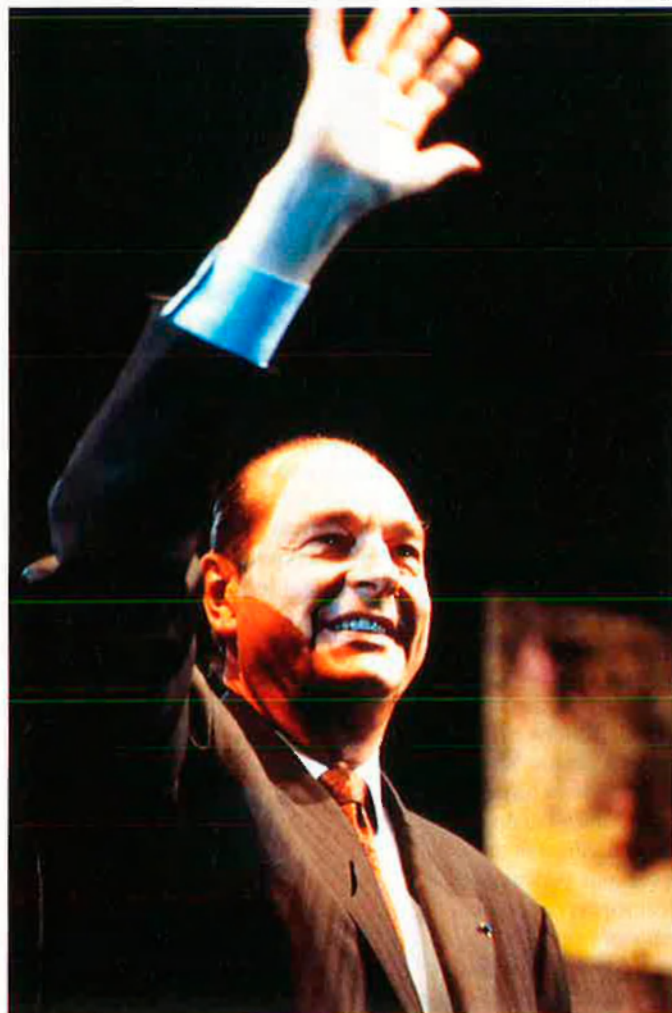
I la versemblança no es va fer esperar gaire: al final del novembre i durant una bona part del desembre, França quedava paraitzada. No era només una protesta per un seguit de mesures governamentals sobre la reforma de l'estat del benestar *à la française* el que va aguantar durant els vint-i-quatre dies de vaga generalitzada el caos a tot el país. El sociòleg Emmanuel Todd va dir aquells dies que "els ciutadans detesten la sensació de sentir-se enganyats". I Todd és un intel·lectual pròxim al

neogaullisme chiraquià. França no és l'únic exemple dins de les democràcies parlamentàries europees de la distància que cada cop més sovint separa els cursos electorals de la realitat. Potser ja és un joc pervers en què el candidat llança la promesa —si pot ser embolicada en una frase d'efecte— sabent que l'elector sap que ell sap que no se la creurà, però esforçant-se a ser més simpàtic, més agosarat o, en el pitjor dels casos, qui la diu més grossa. Una desvirtuació alhora del discurs, del candidat, de l'elector i, finalment, del mateix sistema.

Tot plegat, pura realitat virtual. Però la realitat de debò existeix, malgrat —i potser al marge de— les planificacions demoscòpiques dels gabinets de màrque-

ting electoral dels partits polítics. Quan l'aritmètica substitueix les idees, quan els programes no són més que eslògans cosits amb mà mestra per agradar, quan el debat d'idees no existeix, acaben passant coses. A França, el que ha passat és que una vaga de vint-i-quatre dies ha expressat amb vehemència la desmoralització del país. I el govern del primer ministre, Alain Juppé, comença a rebre missatges molt clars de la pròpia majoria parlamentària... en el sentit que, si això no s'arregla, la victòria en les legislatives del 98 està en perill!

A Espanya, la campanya per a les legislatives del març serà dura. **Jordi Ferrerons** (París)

Objectiu acomplert. I ara, què?